

תוצרת כחול-לבן. ומה עם ירוק?

טוב עשתה ממשלת ישראל שהעלתה לסדר היום הציבורי את נושא הרכש המקומי. עם זאת היא היתה עושה טוב יותר אילו היתה מצרפת לקמפיין גם את הנושא הסביבתי - חברתי

אופירה אילון | 6/9/2009 12:45

ממשלת ישראל קיבלה בשבוע שעבר החלטה לאשר תוכנית ל"קידום תוצרת הארץ ולמינוף הרכישות לטובת הגדלת התעסוקה". השיקולים הכלכליים ברורים: הממשלה תעודד רכישת תוצרת ישראלית באמצעות מכרזים ממשלתיים אשר יעדיפו אותה על פני תוצרת זרה, בעקבות כך התעסוקה המקומית תוגבר כמו גם הגאווה הלאומית, או בשתי מילים יצירת "צרכנות פטריוטית".

אין ספק שמדובר בהחלטה חשובה, אלא שההיבטים הכלכליים של ההחלטה הם רק חלק מתחשיב כולל שצריך היה להכיל בתוכו גם היבטים סביבתיים וחברתיים. כך למשל, ייצור מוצרים זולים בסין נושא בחובו עלויות חברתיות וסביבתיות גבוהות. החל מהעסקת עובדים בתנאים לא הולמים בכלל וקטינים בפרט, דרך שימוש בחומרים רעילים (שעלולים לפגוע בעובדים ובשלב מאוחר יותר - במשתמשים), ייצור תחת תקני איכות סביבה מקלים ואכיפה סביבתית רופפת, הפוגעת ישירות בבריאות התושבים הסיניים אך פוגעת גם גלובלית, עת משתחררים בתהליכי הייצור גזי חממה וגזים הפוגעים בשכבת האוזון. וכמובן, ההשפעות הסביבתיות הכרוכות בשנוע הסחורות ממזרח אסיה לישראל: צריכת דלק, חשש מדליפות דלק, העברת מינים פולשים ועוד ועוד.

ובכלל, דוגמאות לתופעה, ההולכת ומשתרשת, של העדפת תוצרת מקומית וירוקה קיימות בעולם למכביר: העיר ברצלונה דורשת במכרזי ההצטיידות שלה לא רק להציע מחיר נוח, אלא גם דורשת לצרף ניתוח מחזור חיים במכרזים לריהוט רחוב, לתחנות האוטובוסים ואף להקמה ותחזוקה של המזרקות.

בקליפורניה ובניו יורק הסירו חלק מהמסעדות, כבר בשנת 2007, את המים המינרליים מהתפריט, והן מגישות מי ברז מסוננים. הסיבות לכך נעוצות במחיר הסביבתי של פליטת גזי חממה ומזמהמי אוויר קונבנציונאליים הן בתהליך ייצור בקבוקי הפלסטיק והן בשנוע הסחורה לארצות הברית. רשת המסחר הענקית וול-מארט, אשר הותקפה לא אחת בשל היחס השפיל לעובדיה, נאלצת ל"יישר קו" עם הדרישות הציבוריות והביקורת והיא מגבשת, בשיתוף מכוני מחקר, ארגונים חברתיים ואוניברסיטאות, מדדים ירוקים למוצרים הנמכרים ברשת.

טוב עשתה ממשלת ישראל שהעלתה לסדר היום הציבורי את נושא הרכש המקומי. עם זאת היא היתה עושה טוב יותר אילו היתה מצרפת לקמפיין גם את הנושא הסביבתי- חברתי ולוחדת שתי ציפורים ביד. עכשיו נותר לקוות שוועדת ההיגוי הבין משרדית, שהוקמה לצורך יישום תוכנית זו, תציג דרכים בהן יכולים משרדי הממשלה למנף את ההוצאה הממשלתית לטובת רכישות מתוצרת מקומית, כמו גם התאמת תנאי הייצור בארץ לסטנדרטים המתקדמים בעולם.

עדכוני חדשות לסלולרי שלך